

Didàctica: <http://www.blocs.xtec.cat/jmrs>

Yves Reuter (2000) “La description: éléments de discussion autour d’un bilan provisoire”, *Enjeux* 47-48: p. 5-32

- La descripció és present a multitud d’escrits i pot ser considerada un component de tot escrit si considerem el text una successió de seqüències on alguna tipologia exerceix de dominant.

- La component descriptiva produeix un efecte específic: dóna al lector la impressió que es pot representar allò que està descrit.

1.4. Modes de présence de la composante descriptive

Es poden analitzar a partir de tres eixos:

- a) la component descriptiva és **dominant** o no.
- b) es manifesta directament o indirecta (en aquest cas, el seu efecte es reconstrueix pel lector o a través de passatges regits per una altra dominant)
- c) pren múltiples formes (el·lipsis, proposicions intrafràsiques, micro-seqüències, seqüències extenses...)

“Cette proposition permet d’appréhender qu’on ne traite en général à l’école que de fragments expansés a dominante maquée” (p 7)

Sovint oblidem de treballar d’altres possibilitats, com les microseqüències o les seqüències discontinües...

1.6. L’organització descriptiva: el recorregut

Les fases que solen aparèixer a la descripció són:

- a) **enquadrament inicial:** es posa l’objecte descrit dins de la seva globalitat. És...
- b) **trajecte** (expansions ou aspectualisation) que posa i ordena el conjunt d’aspectes que componen/descomponen l’objecte.
- c) **enquadrament final:** sovint absent. Reprèn o modifica l’enquadrament inicial.

Didàctica: <http://www.blocs.xtec.cat/jmrs>

Cal afegir-hi **reenquadraments interns** que marquen les etapes:

- **resintetitzar la imatge global** de l'objecte per evitar el risc de veure'l massa parcialitzat;
- **indicar la permanència o les modificacions** en la percepció de l'objecte.

1.7. Tipus de recorregut, relació inici/final

- el recorregut no significa cap modificació en la percepció de l'objecte.
- el recorregut aporta precisions.
- el recorregut aporta modificacions poc o molt importants que condueixen a rectificacions en l'enquadrament final.

Dos modes de recorregut: transcripció (el més habitual) i construcció

1.8. Textualització de la descripció

- senyals demarcatius (és....) títols i subtítols
- relacions entre enquadrament i trajecte: dues formes principals (presentació / il·lustració)
- els plans
- els mecanismes de posada de relleu:
 - i. l'expansió que desenvolupa un aspecte de forma més o menys important,
 - ii. la tematització, per subratllar,
 - iii. la reiteració d'un aspecte
 - iv. les reformulacions
 - v. les contradiccions (reforçades per la posició final)
 - vi. microafectacions: consisteixen a designar un objecte després de l'esment de les seves components
 - vii. comentaris metatextuals (seriosos o humorístics)
- figures d'estil

1.9. Funcions de la descripció (7 combinables entre elles)

1. Funció informativa (bàsica)
2. funció explicativa. Accentua aquesta dimensió de construcció del saber.
3. Funció avaluativa: designa el fet que la descripció porta sempre a veure “d’una determinada manera”
4. Funció regulativa-transformacional: fa referència on la descripció participa de la progressió semàntica:
 - a. per via de l’eix temporal (programant continguts a venir)
 - b. per via de l’eix identitari (desvetllant o emmascarant l’identitat d’un objecte descrit)
5. Funció de textualització
6. Funció de gestió de lectura
7. Funció posicional

1.13 Les produccions dels alumnes:

Dels estudis realitzats, se’n perceben dues etapes de problemes dels aprenents.

- Primera fase:

- a) recurs freqüent al dibuix com a complement o substitut
- b) expansió poc limitada (1 frase, 1 tipus de component)
- c) dificultat extrema per organitzar l’expansió (llistes...)
- d) problemes de cohesió (absència d’enquadrament inicial)
- e) recurrències i contradiccions

- Segona fase:

- f) descripció poc funcionalitzada (es vol acabar d’hora)
- g) ordre poc evident i poques maneres de recorregut (poques modificacions, rectificacions...)
- h) absència de variacions sintàctiques, repeticions, dominació d’aspectes físics....poques figures retòriques...